

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflijeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

**„VLADA DRŽAVLJANSKEGA MIRU
IN VARNOSTI V FRANCIJI“**

Vsekarer bo končna odločitev socialistov velikega pomena ne le za sedanjno vladno temveč tudi za samo ljudsko fronto. Socialisti se bodo morali povsem jasno odločiti kam hočejo. Že sedaj pa napovedujejo poučilen krogih, da bi sodelovanje socialistov s Chauteempsom ob istosmerni opoziciji komunistov pomenilo začetek likvidacije ljudske fronte. V tem je morda globljí pomen Chauteempsove rešitve vladne krize. Njegov kabinet označujejo v objektivnih krogih za prehodni kabinet, ki s tudi s podporo socialistov ne bo mogel dolgo obstajati, ker je socialistična podpora za Chauteempa, v kolikor bi bila sama taktična, zelo problematična zadeva. Razčlenjevanje teh nejasnosti bodo prinesli še bližnji dnevi, ko bo mogoče z vsaj jasno stjo reči, ali je z novo vladno že zapetostjo ljudske fronte, ali se bodo našle nove kombinacije, ki bi pomenile vsaj nekaj na delno rešitev. Razpoloženje za širšo koncentracijo je nedvomno že v teh dneh napetega razvoja vladne krize zelo naraslo.

Rim, 19. jan. AA. Mussolini je sprejel generala Scaronija in člane letalskega oddelka, ki so bili poslani na poslanstva, ki so več mesecev organizirali kitajsko letalstvo. Čestitil jim je k njihovem delu in dodal, da politične okoliščine ne dovoljujejo, da bi ostali še na Kitajskem.

Branislav Nušić

Beograd, 19. jan. p. Danes opoldne je preminul najpopularniji srbski književnik in akademik Brana Nušić. Pokojnik je že dolgo bolehal. Vse resne bolezni pa je v zadnjem času sprlo velike nege vseh, ki so ga obdajali, prebeli. Naposled mu je oslabele srce. Davi mu je bilo še prav posebno hudo. Polagoma je nastopila agonija. Na svojem domu je ob 12.30 preminul, obdan od žene in otrok. V prestolnici se je vest o njegovi smrti bliskovito naglo razširila in povsod napravila globok vtis. Vse gledališke predstave so za danes in jutri odpovedane. Srbska kraljevska akademija znanosti bo imela jutri svojo žalno sejo.

Pred letom dni je ležal Branislav Nušić na smrt bolan. Vsa jugoslovenska javnost se je dnevno zanimala za stanje našega najpriljubljenejšega književnika, reporterja so bili stalno na preži, da čujejo sodbu zdravnikov in po uredništvih so skrivaj pripravljali obsežne nekrologe. Toda lepega dne si je duhoviti Branislav Nušić omislil najboljšo, kar je mogel storiti: okrevati. Je opomogel si je toliko, da je kmalu nato lahko odšel spet na letovanje v Dalmacijo in da je obenem pripravil nova dela, s katerimi je že blizu 40 let razveseljeval občinstvo gledališč na slovenskem jugu. Zdelo se je, da je njegova življenjska in ustvarjalna moč nezlomljiva, ko se je na žalost naenkrat usoda sama polgrala z njim. Zadnja dni ni bilo čuti poročil o njegovi bolehnosti, danes popoldne pa se je nenadoma razširila po Beogradu in po vsej Jugoslaviji novica, da Branislav Nušić ni več med živimi.

Iz Nušićevega življenja

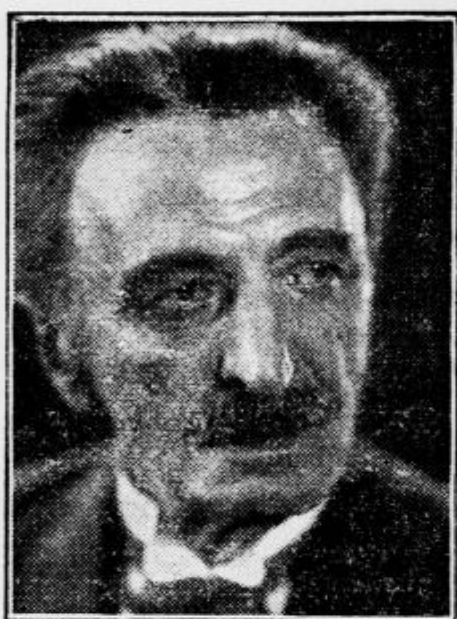
Rodil se je 8. oktobra 1864. v Beogradu, kjer je tudi doživljal gimnazijo. Šel je študirat pravo v Gradec, in je študije naposled dovršil v Beogradu. Njegov talent in živahni temperament sta se v tistih burnih časih srbske kraljevine izkazala po svoje. Nušić je demonstriral proti režimu s plamenečimi pesmijo, ki ga je veljala leto dni zapora v Požarevcu. Toda takoj po zaporu je bil sprejet v službo pri zunanjem ministrstvu. Poslali so ga v Južno Srbijo, za podkonzula v Pristini. Dano mu je bilo opravljati pionirsko delo za neosvobojene brate in obenem je nabral neizčrpno duševno zakladnico starinskih zanimivosti in lepote južnih krajev. Po nekaj letih je bil postavljen za tajnika v ministrstvu prosvete in je postal dramaturg beograjskega Narodnega gledališča. Na lepem je potem nekdo postal komisar za pošte in brzojav, vendar se je službi prostovoljno odrekel in prošil za upokojitev. Predsednik vlade general Cincar-Marković ga je 1. 1903. kot poznavalca neosvobojenih južnih krajev sprejel za tajnika v svoj kabinet, vendar je bil kmalu spet upokojen. Potem se je odpravil v Novi Sad in postal upravnik ondotnega gledališča. Venomer pa se je vračal v Beograd, kajti burna doba je čvrščeje potisnila Nušića satirično pero v roko. Zasloveli so njegovi duhoviti feljtoni, čitatelji so se trgali za »Politiko«, kadar so v njej pričakovali podlistka ali satire izpod peresa neugnanega Ben Alkibe. Ko si je Avstro-ogrška prisvojila Bosno in Hercegovino, je Brana Nušić vodil demonstrante po prestolnici in se je na konju pogajal v ministrstvo, češ: »Nisi ti edini konj, ki se vzpenja po teh stopnicah!« Balkanska vojna je tudi plamenečemu nacionalistu Nušiću prinesla zadoščenje. Postal je prvi okrožni načelnik osvobodjenega Bitolja, leto dni nato (1913) mu je bila poverjena organizacija gledališča v Skoplju. Tu je ostal do 1. 1915. in je obenem urejal »Srbski jug«. Potem se je podal s srbskim narodom čez albansko Kalvarijo. Živel je do prevrata v Italiji, Švici in Franciji. S svojo knjigo »Devetstopenjast«, ki je pred leti izhajala tudi v »Jutru«, je postavil trajen spomenik najstrašnejši tragediji srbskega rodu. Po prevratu je bil postavljen za prvega načelnika umetniškega oddelka v prosvetnem ministrstvu, vendar je stopil 1. 1923. v pokoj. Njegovo pero pa ni poznalo počitka. Takisto ne njegova ljubezen do gledališča. Vrsto let je bil še upravnik Narodnega gledališča v Sarajevu, naposled pa se je za trajno preselil v Beograd, kjer si je ustanovil priazen dom in je v teku zadnjih let obogatil našo gledališko literaturo s celo vrsto svežih, učinkovitih komedij.

Satirik in dramatik

Z Branislavom Nušićem pokopljemo najplodovitejšega pisatelja v Jugoslaviji. Pred nekaj leti so pri njegovem starem založniku Gezi Konu začeli izhajati njegovi zbrani spisi v nič manj kakor 25. knjigah. Takoj prve knjige so našle toliko odjemalcev, da se je brž začela pripravljati druga izdaja, urejena kronološko. Nušić sam se na stara leta ni več spominjal, kaj vse je napisal. Ko so izhajale posamezne knjige zbranih spisov, so ga razni ljudje opozarjali, češ: »Tega ni, pa onega ni!« Našemu uredniku je pred dvema letoma dejal: »Pozabil sem, da sem vse to spisal in objavil. Je pa kriz, ko človek mnogo piše in potem z vsem tem obračunava.« Obširno

delo Branislava Nušića zasluži obsežne študije. V pričujoči posmrtnici je mogoče pač le kratko navesti njegova poglavitnejša dela. Stihov je napisal Nušić samo v mladosti nekaj, potem pa je kmalu našel svojo pravo pot: k humoreski in komediji. V novelistikah spadajo zbirke: Pri-povedke kaplarja iz srbsko-bolgarske vojne, Ramazanski večeri, Lističi iz požarev-skega zapora, Deset pripovedk, Občinsko dete, (roman ubogega dojenčka), Prva zbirka feljtonov in domislje Ben Alkibe, opis narodne tragedije »1915« in humoristična Avtobiografija. V štirih knjigah je Nušić opisal Južno Srbijo, kakor jo je spoznal v svoji službeni dobi: Ob obalah Ohridskega jezera, S Kosova na sinje morje in dve knjigi »Kosovo«, ki sta izšli kot ljudska izdaja pri Matici Srpski.

Nušićeva najbolj znana gledališka dela pa so: Sumljiva oseba, prva Nušićeva komedija v treh dejanjih, ki je šele po vojni lahko prišla na oder, Protekcija, Narodni poslanec, Prva pravda, Navaden človek, enodejanka Knez Ivo od Semberja, drama Tako je moralo biti, enodejanka Schopenhauer in štiridejanka Morje. Sledile so

enodejanka Na starost in Naša deca, nadalje Greh za grehom in Pod oblaki, štiridejanka Svet, tridejanka Rastko Nemanjić, štiridejanka Jesenski dež, enodejanka Krvni davek, fragment Hadži Loja, petdejanska glasbena bajka Lilija in smreka, tridejanka Za božjim hrbtom, potem sloveča burka Pot okoli sveta. V vojni dobi je Nušić napisal enodejanko v srbskem in francoskem: Ne obupajte! Sledila je tridejanka Velika nedelja, potem zgodovinska tragedija Najdenček, zgodovinska drama Knežinja Tribalska in zgodovinska igra Tomaida. Slednji dve še nista bili uprizorjeni. Najpopularnejša dela je Branislav Nušić ustvaril šele prav v zadnjih letih. Na vseh večjih gledaliških Jugoslavije kakor tudi v inozemstvu se je zlasti uveljavil z Gospo ministrovno, nato z žaljučimi ostalimi, pred dobrim letom z Doktorjem, ki si takisto krči pot v inozemstvo, a prav zadnje dni je v Zagrebu doživel trijumf njegova najnovejša komedija Pokojnik. V pripravi je imel še nekaj komedij.

Nušić o sebi

O Nušiću velja splošna sodba, da je njegova satira nedolžna, čeprav je ujedljiva, in bolj humorna kakor moralna. A vendar je Nušić vedno imel pred očmi ideal ljudi, ki so boljši od tistih, katere je smisel. Kar je Nušić osmešil, je počel iz skritega moralnega ogorčenja.

Branislav Nušić smo po prevratu večkrat imeli tudi v Ljubljani v svoji sredi. Posebno ob njegovi 60-letnici smo mu na iskren način izkazali počačenje. Ob takih trenutkih pa je bil Branislav Nušić vse preveč razigran, domislil se so se kar iskri-le v razgovoru, v katerem so novinarji in kritiki pričakovali njegove vsaj kratke izpovedi o literarnem ustvarjanju. Pred dvema letoma pa se je Branislav Nušić na oddihu v Biogradu na moru razgovarjal z našim urednikom in je zresen izpovedal tole o sebi:

»Komediograf bodi kronist svojega časa, vedno v najtesnejši zvezi z dejanskim življenjem. Vendar njegova prava naloga ni samo ta, da registrira, zapisuje in prikazuje smešnosti ljudi in življenjskih zapletov, marveč mora takisto ocenjevati dejanje in nehanje svojih oseb. Prav v

tem je vrednost Gogoljevih komedij. Danes ne mislimo, da bi tako dogajanje bilo še vedno mogoče, marveč vidimo tednjo družbo, a skozi njo se nehoti pokaže marsikaj, kar je tudi nam znano, da se predobro znano. To so tiste obče človeške poteze, ki jih zasledimo tudi pri Moliéreu in daleč nazaj pri Aristofamu, — znak, da so v vsakem času poleg minljivih tudi trajni in splošni pojavi. Vseč komediograf mora izmed življenjskih pojavov izbrati čim več trajnejših, ki se potem izpreminjajo samo po svojih zunanjih oblikah. Glejte, moje reči so prenatrpane s humorjem, zato kajkrat ne zapuščajte vtisa, da je tudi tu v ozadju moralno vrednotenje. Skozil obilje humorja ni takoj opaziti njihovega etičnega jedra, zato sem navadno dokaj pozno dobil pravo zadoščenje, potem, ko so se prvi vtiski porazgubili. Toda jaz sem zadovoljen tudi s pozno satisfakcijo, morda zato, ker mi je Bog namenil

dolgo življenje in torej dovolj časa, da zadoščenje ukažem.«

Res je, dolgo življenje je bilo usojeno Branislavu Nušiću, dolga doba dela, in mnogo zadoščenja je žel. O svoji literarni preteklosti je lahko povedal: »Rodil sem se tedaj, ko se je nekako pričela naša nova književnost. Upam, da ne umrem prej, dokler ne vidim nositeljev njenega novega prepoveda... Pokopal sem 36 književnikov in jim govoril ob grobu, zato nimam poguma, da bi izrekel o njih kakšne literarne sodbe.« — K tem svojim dragim tovaršem, ki jim je on, največji humorist našega naroda, moral govoriti posmrtnico, se je zdaj preselil sam. Premnogim mlajšim pa se prav zdaj na široko odpira njegovo življenje in delo. Velik in časten delež Nušićevega ustvarjanja pojde s trajno kulturno zakladnico našega naroda v bodočnost.

Slava neumrlému Branislavu Nušiću!

Kolesar pod težkim tovornim avtom

Zlomilo mu je obe nogi, ima hude notranje poškodbe

Ljubljana, 19. januarja

Danes malo po 16. uri je prišlo na znamenit križišču onkraj občinskega doma v St. Vidu na kraju, kjer se od državne ceste odcepi banovinska cesta proti Tacnu do hude prometne nesreče. Neki prevoznik je v smeri iz Ljubljane privozil z velikim, težkim tovornim avtomobilom, zvrhano založenim s hlodi. Ob križišču mu je privozil nasproti neki drugi avtomobilist, a ko se mu je skušal izogniti, je na lepem trčil ob mlade bicklista, da se mu je zrušil pod kolesa.

Vsega okrvavljenelega so potegnili izpod voza 25-letnega pekovega pomočnika Antona Turka, zaposlenega pri mostru Orečku v St. Vidu. Imel je zlomljeni obe nogi,

vsa znamenja pa so kazala, da je dobil tudi nevarne notranje poškodbe. Na kraju nesreče se je takoj zbrala množica občinstva. Prihitele so tudi orožniki, katerih postaja je takoj tam zavrnel. Medtem ko so ugotavljali dejanski stan, je po srečnem naključju privozil z svojim avtom iz Ljubljane trgovec g. Vovk. V čigar spremstvu se je nahajal primar dr. Guzelj.

Dr. Guzelj je ranjenicu nudil prvo pomoč, nato sta ga z g. Vokom naložila na avto in ga urno odpeljala v ljubljansko bolnišnico. Preiskava bo ugotovila krivdo, nesreča pa naj bo onim, ki imajo upravo prometa na cestah v rokah, v svarilen opomin, da je treba na takšnih nevarnih križiščih s smotnimi ukrepi zavarovati življenje pešcev in vozačev.

Zlatniki vlomilca Novaka iz Beograda

Nekaj so jih našli, večina pa je izginila

Maribor, 19. januarja

Poročali smo o skoro senzacionalnem priznanju vevlomilca Vladimirja Novaka, da je drugi del zlatnikov, v skupni vrednosti okoli 40.000 dinarjev, ki jih je bil odnesel ob priliki drznega vloma pri g. A. Watzeu na Aleksandrovi cesti 17, skril v Beogradu. Ob prvih preiskavi jih niso našli pri njem in takrat je zatrjeval, da mu jih je nekdo med vožnjo odnesel iz kloseta, kamor jih je bil skril. Zdaj pa je izpovedal, da jih je izročil nekaterim beograjskim trgovcem v zastavo oziroma da jih je prodal. Tudi je dejal preiskovalnemu sodniku dr. Rebuli, da je nekatere zlatnike zakopal nekje v bližini Beograda. Preiskovalni sodnik dr. Rebula se je podal z zapisničarjem Podlesnikom v Beograd, kamor so spravili tudi Vladimirja Novaka, da pokaže mesto, kam je zlatnike skril, in trdke, kjer je dragocnosti prodal.

Danes ponoči so se preiskovalni sodnik dr. Rebula z zapisničarjem in Novakom vr-

nili v Maribor. S seboj je prinesel precej raznih zlatnikov, katerih vrednost znaša okoli 10.000 dinarjev. Pri beograjski preiskavi se je namreč pokazalo, da je Novak zares prodal nekaterim trvdkam zlatnike. Nekateri trvdke so kupljene zlatnike odnosno zlatino takoj izročile, dočim so nekatere druge trvdke, ki jih je Novak označil kot nakupovalke zlatnikov oziroma zlatih predmetov, zatrjevale, da niso od Novaka ničesar prejele ali kupile ter da ne vodijo o nakupih nikakršne posebne evidence. Posebne težave so bile pri nekaterih španjolskih židovskih trgovcih, ki so zanimali kakršnokoli nakup od strani Vladimirja Novaka.

Glede zakopanih cekinov pa se je izkazalo, da ni bilo na mestu, ki ga je Novak pokazal, nikakšnega »zlatega zaklada«. Vsekakor bi bilo silno zanimivo dognati, kje so še ostali zlatniki, oziroma zlatnina v skupni vrednosti okoli 30.000 dinarjev.

Ne Svetina in Jeruzalem, marveč Ivanjkovci

Nekoliko odgovora na nedeljsko grobst v »Slovencu«

Ivanjkovci, 19. januarja

Ljubljana ima svoj železniški poglobitveni problem, za nas pa je nedeljski »Slovenec« otvoril problem postajnega imena. Ni zadovoljen z imenom Ivanjkovci, ampak hoče ime Svetine — Jeruzalem. Pri tem imenuje Ivanjkovec neznatno vasico. Res je da je mali kraj in ni trg ne mesto, ampak je katastralna občina. V tej »vasici« je pošta »Ivanjkovci« od 15. marca 1886 brzojav od leta 1912., telefon od leta 1920., gasilska četa od leta 1909., Kmetijska podružnica od leta 1909., mostna tehnica od leta 1912., zadružna elektrarna ob falksem vodu od leta 1927., vodna zadruha od leta 1914. Skozi vas teče banovinska cesta Ormož — Gornja Radgona, v Ivanjkovcih se odcepi banovinska cesta proti Ljutomeru. Iz Ivanjkovcev vodi subvencionirana cesta Ivanjkovci — Lešnica.

Pri vsej skromnosti lahko mirno trdimo, da bi veliko večje in »pomembnejše« vasi bile zadovoljne, če bi imele vse navedene pridobitve »vasice«. V Ivanjkovcih je orožniška stanica. Tu sta dve trgovini, edina gostilna v občini, pekarija, umetni mlin z vodnim in električnim pogonom ter dva vodna mlina. In če govorimo o kulturnih ustanovah, so Ivanjkovci sedež sokolske čete in Bralnega in izobraževalnega društva, zadnje deluje že polnih 15 let.

Železniška postaja Ivanjkovci je dobila svoje ime kakor vse druge pri političnem obhodu pred početkom gradnje, kakor je to po pozitivnih zakonih predpisano in ta-

krat glede imena postaje ni bilo nikakršnega drugega predloga. Celotna postajna naprava je v katastralni občini in kraju Ivanjkovci in to na bivšem posestvu »snegega človeka«. Kajti, čeprav je bil prvotni načrt tako napravljen, da bi bile postajne naprave na ozemlju, ki je bilo last več drugih posestnikov, se je komisija dala prepovoriti, da varuje druge majhne posestnike. Ni bilo torej potrebe nastopiti »enemu samemu človeku«, da bi ščitil ime proti volji naroda. Ko je bila železnica pred otvoritvijo, so se nekateri gospodje pri rujnem vinku v zidanci domenili, da je treba postajo prekrstiti, kar pa se zaradi odločnega protesta vseh v Ivanjkovcih stanujočih ljudi ne glede na takratno strankarsko pripadnost ni zgodilo. Ta »nesrečni človek«, kateremu nedeljski »Slovenec« ne ve imena, je pa bil dober za to, da je vodil desetletja akcije za železnico Ormož — Ljutomer, je bil dober za to, da je vodil borbo proti vsem spletkam, ki so se pojavljale

Tone Valentincič je pobegnil v Srbijo

Naveličan razbojništva hoče pošteno živeti

Št. Vid, 19. januarja

Poročali smo že o vlomilski tolpi, ki je zadnja leta vznemirjala Temeniško dolino. Tvorili so jo Jakopinovi fantje Tone in Lojze in pa njun prijatelj Valentincič. Prva dva sta že za zamreženimi okni, Va-

lentincič pa je imel zadnje čase izredno srečo, saj je usel že dvakrat, ko so mu bili orožniki za petami. Posebno srečo je imel v Sopotu pri Radečah, ko je pobegnil po drznem razbojništvu v Veliki Krotovnici v kumljanske gozdove in se nato umaknil na Dolensko.

Orožniške patrulje so mu stalno za petami, Valentincič pa še najde priliko, da napravi novo škodo in izvede nočni vlom.

Zdaj pa so popustili živci tudi njemu in je pobegnil v Srbijo. Tako je sporočil Jakopinovim. Valentincič trdi, da mu prese-da stalno zalezovanje orožniških patrulj. Oni dan je bil tudi pri svoji izvoljenki Mariji v samotnem naselju šentviške občine. Tudi od Marije je vzel slovo. Povedal ji je, da namerja v Srbijo, kjer ima teto, njen mož je zaposlen v rudniku. Tam upa dobiti službo in se bo odslej preživljal s poštenim delom.

Tone Valentincič je drzen fant in velik prijatelj ženskega spola. Ravno to mu koristi, da se tako lahko skriva pred zasledovalci. Ima več deklet, ki mu nudijo zavetje. Te dni sprašuje za Tonetom neka vdova iz Besniške doline. Vdova ima znatno pokojnino in k njej se je hodil Tone naslati, kadar je bil brez denarja. Če pa mu je uspel vlom, tudi ni bil umazan in je odri-nil stotak. Skrivališče v samotni Besniški dolini je bilo Tonetu posebno dobro došlo. Vdovi je obljubil zakon, zdaj pa se je mo-žička željni ženski močno podaljšal obraz, ko je zvedela, da je hodil Tone po krivih potih in da je moral pobegniti iz domačih krajev. Pa bi mu morda še vse odpustila, le to mu šteje v največji greh, da se je slinil tudi okrog drugih žensčin. Oblastva proizveduje, v kateri srbski rudnik se je napotil Tone. V Kresniškem vrhu so ostale vse proizvodbe brezupne.

O. A.

Nušićev »Pojnik« na zagrebškem odru

Prav zadnje dni, ko se je našemu slovečemu dramaturgu Branislavu Nušiću iztekla dolga pot življenja in dela proti robu vsega posvetnega, je njegovo poslednje delo »Pojnik« doživelo v Zagrebu zmagovit uspeh. Naključje je nanoslo, da uvrščamo poročilo o pokoj-nikovem »Pojniku« prav isti čas, kakor osmrtnico. Ur.

Zagreb, januarja

Naposled smo vendarle pričakali odlično domačo premiero: najnoveše delo srbskega literarnega Metuzalema Branislava Nušića »Pojnik«. Spisal ga je lanko leto, ko je bil tako bolan, da so uredništva že pripravljala nekrologe. Potem je stari Nušić tako rekoč od smrti vstal in to je redovno in-spiriralo njegovo delo za »Pojnika«.

Zagrebška premiera najnovejšega Nušićevega dela je bila nekaj manj kakor dva me-seca po beograjski krstni predstavi. Tukajšnja kritika se strinja soglasno v sodbi, da je »Pojnik« vrh na piramidi dramatike in komediografije tega srbskega Moliérea. Sam motiv ni originalen. Na omenimo samo Tolstojevoga »Živega mrtveca« od domačih pa »Kulundžijevega« »Misterioznega Kamičca« Toda »Pojnik« ni samo komedija, temveč pristna tragikomedija. Nušić je tu bolj kritik in satirik kakor humorist in tako se je zo-pet približal Gogolju. Skoraj neverjetno se zdi, kako »odboja« in poln elana je ta stari gospod: za to ga lahko zavidajo premožnji mlajši literatje. Sam avtor je v neki izjavi takole označil svojo družabno satiro: »V ne-

kem dialogu v »Pojniku« pravi eden iz-med nosilcev glavnih vlog: Ničvrednost je danes močnejša sila nego ljudje in zakoni! Ničvrednosti in nepoštenosti se danes vse svet klanja! Glejte, v teh besedah je tudi vse-bina dela. Nisem imel same namena, da bi ničvrednost in nepoštenost prikazal kot pojav ki je zagospodoval v naši družbi, temveč tudi tisto spriznjanje naše družbe z ničvrednostjo kot z nečim, kar je doseglo vse državljanske pravice ter se nemoteno po-javlja že v prvih vrstah. To ničvrednost kaže v celih vrsti tipov, ki predstavljajo si-cer splošne pojave današnje, predvsem se-veda beograjske družbe. Delo je polno du-hovitih in pikirih aluzij na sedanje družabno-politične razmere, in te opazke izjavajo stal-no odobravanje pri odprtem odru. Prav za-radi ostre kritike beograjske družbe je Nu-šić tako priljubljen v Zagrebu, ki čuti ogrom-no razliko mentalitete, v kolikor ne gre za pojave splošno družabnega značaja. Toda Nu-šić se vsem tem pojavom ne smeje več tako neudolžno kakor nekoč, marveč jih ostro gra-ja in brezobzirno obsaja.

Tragikomedija se dogaja v vplivni beo-grajski družbi. Ugodni gradbeni podjetnik ugotovi, da ga žužna vara z družabnikom in odpušča vse razburja v inozemstvo. Tam izve, da ga doma smatrajo za mrtvega, ker so v Douavi našli njegovega poslovočilo, ki pa ga niso več prepoznali z njegovim suk-ničem in dokumenti. Prav to naključje mu zdaj omogoča, da ostane tri leta v Nemčiji. Nekega dne se vrne. Njegovi najbližji so se-

LJUBLJANA, 19. JANUARJA 1938.

Poročne svečanosti v Egiptu

še ne 18 letni kralj Faruk vzame za ženo hčer egiptskega sodnika — 16 letna nevesta na prestolu faraonov — Moderno vzgojena dama in izvrstna sportnica — Dragocene nevestine obleke

Današnji četrtek pomeni za Egipt in njegovo dinastijo veličasten in svečan dan, kajti danes si podasta roke v zakonsko zvezo mladi egiptski kralj Faruk in še mlajša izvoljenka njegovega srca, Farida Zulfikar. Se nikoli ni sedela na prestolu starodavnih faraonov tako mlada, mična in ljubka, tako moderno vzgojena kraljica.

Utemeljitelj današnje egiptске dinastije je prav za prav Albanec Mohamed Ali, ki je zasedel prestol sončne dežele l. 1805. Zadovoljiti se je moral tedaj samo z naslovom »egiptskega paše«. Šele šestdeset let pozneje so njegovi nasledniki privzeli naslov »kadi-vae«, ob izbruhu svetovne vojne se je ta naziv spremenil v sultana, od l. 1922, ko je bil Egipt proglašen za neodvisno državo, pa diči njegovega vladarja naslov kralja. Fuad je bil potemtakem prvi kralj Egipta iz rodu Mohameda Alija. Oženil se je zelo zgodaj in v največji tišini, kajti kot sultan Fuad ni bil posebno priljubljen.

Če je današnji mladi kralj Egipta glede na svoje prednike albanskega porekla, pa je treba povedati, da se pretaka po žilah Faride Zulfikarjeve kavkaška in turška kri. Oče neveste je najvišji sodnik v Aleksandriji, njena mati je dvorna dama Farukove matere, kraljice-vdove Nazli, ki živi v orientalski osami v palači Kubbeh pri Kairu. Farida Zulfikar je bila več let prijateljica in šolska tovarišica sester mladege kralja, tedaj še prestolonaslednika. Spremljala je kraljevo družino tudi v Švico na odhiti in na ondodnih sneženih poljanah je vzplamtela v Fa-

Bodoča kraljica Farida

melami in konji. Pajčolan, ki bo pokrival glavo neveste, je krasno delo, ki je nekoč krasilo glavo francoske kraljice Evgenije. Prinesla ga je v Egipt l. 1869, ko je bila slavnostna otvoritev Sueškega prekopa. Pajčolan se je potem izgubil, a so ga zopet našli.

Središče poročnih svečanosti bo trenutek, ko bo kralj Faruk podpisal poročno pogodbo, s katero bo postala šestnajstletna Farida njegova žena. Mlada kraljica, ki je, kakor že omenjeno, moderno vzgojena, prinaša v zakon poleg velike dote tudi 200 oblek. Najlepša med njimi je pač poročno oblačilo, naročeno v Parizu. Blago za to obleko so prinesla iz Pariza v Kairo posebna letala. Vlečka nevestine obleke meri v dolžino nad sedem metrov ter ima vdelane kose plave svile in hermelina ter je posejana z zlatom in diamanti. Krasi jo ornamet v podobi polumeseca ter verz iz ko-

vse, kar so videli priče zadnjih generacij v Egiptu. Na čelu svatbenega sprevoda bo korakala karavana kamel, na njih bodo jahali beduinski vodniki v srebrnih plaščih.

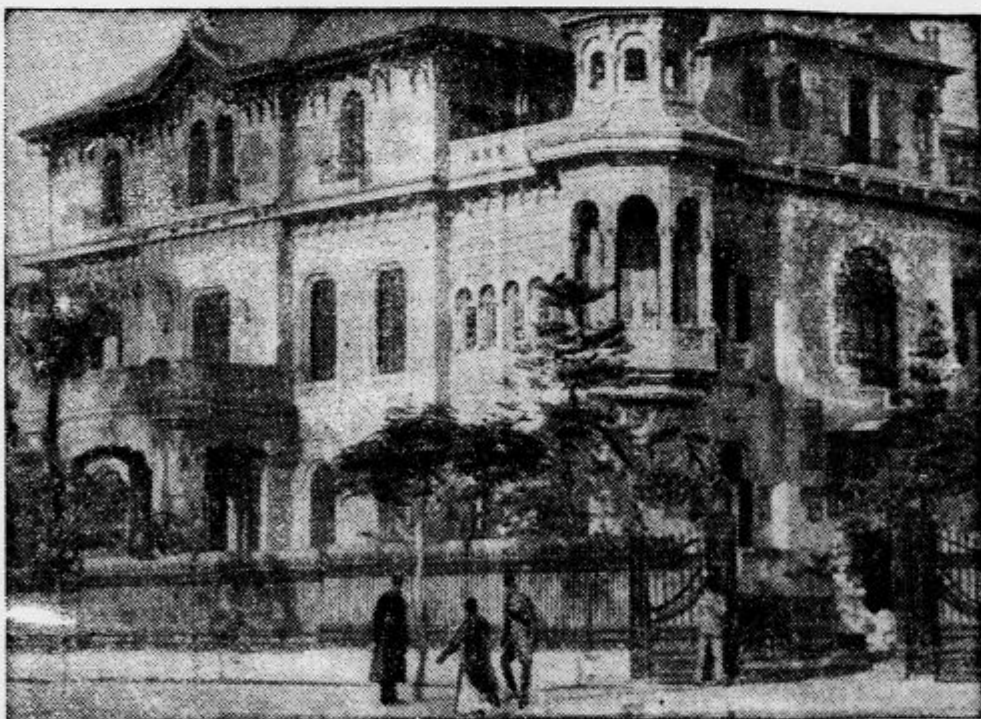
Pripovedujejo, da je nevesta Farida že kot otrok sanjala o tem, kako bo nekoč kraljica. Takrat seveda ni nihče resno jemal njenih besed. Njen oče jo je vzgajal za svojo tajnico. Vzgjajali so jo na Angleškem, kjer se je šolala s svojimi dvema sestrami. Faruk jo je tedaj le bežno poznal. Šele ko je prišel po smrti svojega očeta, kralja Fuada, v London, kjer se je s pametno deklico sprehajal po Hyde parku, je napravil sklep, da bo prosil za njeno roko. Tako je prišla Farida od svojih otroških sanj do življenjske resnice in bo zdaj kot moderna dama zasedla prestol egiptskih kraljev.

Farida se je v šolskih letih na Angleškem silno zanimala za tehniko. Pravijo, da zna vsak motor vzeti narazen. Posebno pozornost ima za letalstvo. Njena brata sta sijajna pilota in tudi ona je nameravala napraviti pilotsko skušnjo, pa ji je čas prekril račune. Ali si morete misliti moderno Kleopatru, ki sama vodi svoje letalo? Farida pa je tudi velika prijateljica sporta. Spozna se na vse panoge lahke atletike. Spretno meče kopje, v Arosi se je ponovno izkazala kot izvrstna smučarka. Poleg tega izvrstno igra šah. Nadvse rada se bavi z matematičnimi problemi, zelo jo zanima tudi fizika. Ko je bila dvanajst let stara, si je uredila laboratorij za eksperimente in je delala v njem poskuse.

Zdaj bo seveda v mnogih pogledih konec takšnega življenja, zakaj kot kraljica Egipta bo morala živeti strogo po predpisih muslimanske vere. Že pri poročnih svečanostih ne bo navzoča. Poročno pogodbo bosta podpisala njen oče in žena, za njima pa najvišji muslimanski duhovni. Ves ta čas bo Farida morala čakati v stranskih prostorih.

Toda tudi potem, ko bo pogodba podpisana, se ne bo smela Farida še približati svojemu soprogu. Ceremonijel zahteva, da se vrne na očetov dom, in tako se bo tudi zgodilo. Šele potem jo bodo odpeljali v zlati kočiji. Na tej vožnji jo bo spremljal njen oče.

Zvečer bo v kraljevi palači velik diné, katerega se bodo udeležili vsi člani kraljeve rodbine. Ženin in nevesta bosta sedela na častnem mestu. V petek, soboto in nedeljo bodo veliki uradni banketi. Seveda je preskrbljeno tudi za zabavo in umetniški užitek. Uprizorili bodo med drugim »Beneškega trgovca« v arabskem jeziku ter arabsko opero »Zvezdni diadem«. Po poroki odpotujeta Faruk in Farida na svatbeno potovanje, ki bo trajalo štirinajst dni. In potem se kot srečna zakonca vrmeta v deželo, katero bosta vladala skupaj.

Palača, v kateri bo stanovala mlada kraljica Egipta

rana. A tudi dvorne obleke, ki so takisto posute z zlatom in žlahtnimi kamni, so krasne in brez primere. Med oblekami mlade kraljice Egipta so tudi štirje plašči, ki predstavljajo vrednost 750 tisoč frankov, dočim je veljala poročna obleka poldrug milijon frankov. Za svatbene svečanosti je naročila egiptska vlada za 40 tisoč funtov rož iz Holandske. Rože so pripeljale v Egipt posebne ladje in jih bodo porabili za okrasitev voz, ki bodo vozili svate po kairskih ulicah. Ta sprevod je zamišljen posebno bogato in pravijo, da bo v pogledu izbire barv in originalnosti sestave prekosil

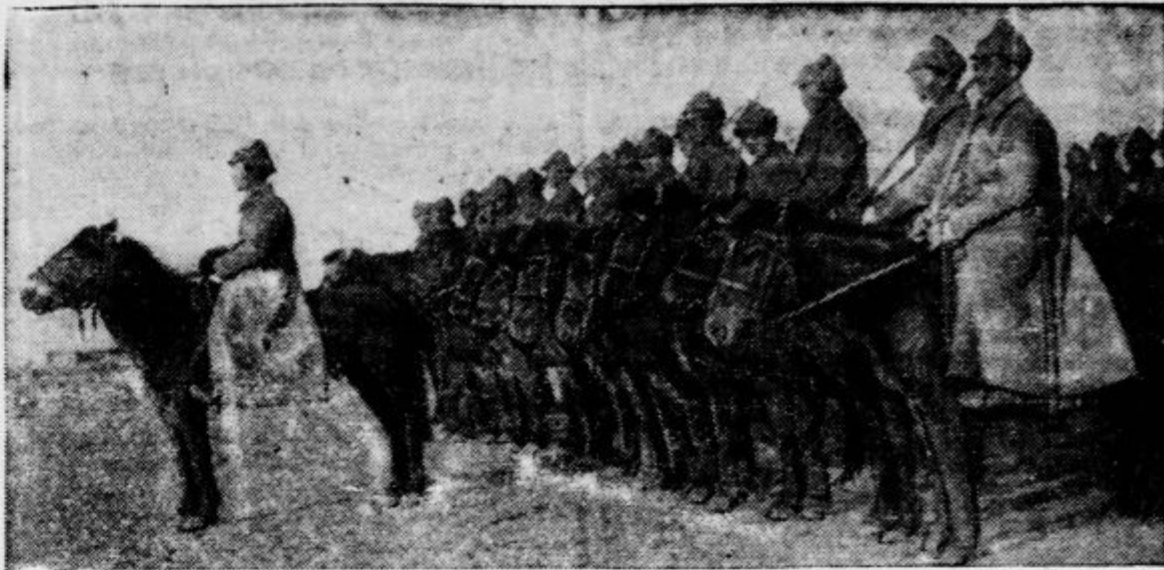
Pravda za dva milijona funtov

Med koncernom British Gaumont in družbo Western Electric je nastal patenčni spor, pri katerem gre za vsoto dveh milijonov funtov sterlingov. Neposredni predmet spora je majhno kolesce, ki ga je Western Electric vgradila v svoje aparature in ki si ga lasti British Gaumont. To kolesce ne ureja samo brzine zvočnega filmskega traka, temveč odstranjuje tudi vse stranske šume.

Kadar doseže mraz 33 stopinj pod ničlo

V Bolgariji je dosegel mraz nedavno 33 stopinj pod ničlo. Vlaki so običajni v snegu in tudi lokomotive, ki so prispele na pomoč, jim niso mogli dosti pomagati.

Mongolska kavalerija v ruskih uniformah

V sedanjem japonsko-kitajskem oboroženem konfliktu igra Rusija doslej vlogo nemega opazovalca. Lahko pa se danes ali jutri zgodi, da stopi iz rezerve, in tedaj bosta proti Japoncem nastopili tudi takšni konjiki...

Igralka beračica...

Suzana Menthe, nekoč slavna igralka, je umrla v največji bedi

Pred kakšnimi tremi meseci je prišla v pariško bolnišnico Pitie stara, bolna žena, ki se je komaj še gibala. Zdravnik je ugotovil, da je bila zavoljo gladovanja popolnoma oslabele in je sklenil, da jo vzamejo v bolnišnico.

Na vprašalno polo je starica, ki je delala vtis beračice, napisala s tresočo se roko: »Suzanne Menthe, 70 let, igralka.« Te dni je ta Suzanne Menthe, ki je spadala nekoč med najslavnejše igralko francoske skupine gledališča Mihajlovskega v Petrogradu, umrla. Igrala je z Lucienom Gutrijem, z Rejaneovo, s Saro Bernhard-

tovo. Tisk in občinstvo sta jo proslavljala. Po prevratu v Rusiji se je francoska skupina razšla in Mentheova se je vrnila v Pariz. Tu se navzlic svojemu velikemu imenu ni mogla uveljaviti. Počasi so ji sredstva pošla, zaslula je v bedo, bila pa je preponosna, da bi zaprosila svoje nekdajnje tovariše, ki so delovali vsi v Parizu, za podporo. Tako niso o njenem tragičnem položaju vedeli ničesar niti njeni prijatelji. Ko so francoski igralci zvedeli, da je umrla kakor beračica, so priredili zbirko, da je mogla dobiti svoj grob na Montmartreu.

Na teruelskem bojišču

Kamioni Francove vojske dovažajo nove čete na bojišče pred Teruelom

Svatje so običajni v snegu

Na Etni je hudi sneg družbo izletnikov. Kakšnih 120 oseb, tri dni zadržal, da ni mogla naprej ne nazaj. Po neki poroki so se sorodniki in znanci ženina in neveste zmenili z njima za vesel izlet na ognjenik. Najeli so tri velike avtobuse in tuili ženske in majhni otroci so bili v družbi. Do višine 1100 m je šlo vse v redu, tu pa je začel silen snežni metel, tako da so avtobusi običajni in je morala družba tri dni prestatati hudi mrz in lakoto. Na zadnje je pripela rešilna ekspedicija, ki je globoko zasnežene avtobuse spravila iz zagate in v dolino.

Sleparski cirkuški ravnatelj

Kubinski, ravnatelj nekega potujočega poljskega cirka, si je hotel na lahek način zvišati dohodek. Najel je nekoliko vlomilcev, ki so v malih mestih, med tem ko so artisti predvajali svoje spretnosti, vdrali v prazna stanovanja in odnašali, kar so mogli. Na zadnje je podjetni ravnatelj pobegnil z vso cirkuško blaginjo. Toda njegovi nameščenci so šli za njim. V Varšavi so ga zasledili na cesti in mu porinili nekoliko nožev v telo. Težko ranjenega Kubinskega so prepeljali v jetniško bolnišnico.

Ga. Lupescu na Rivieri

V Parizu se je te dni govorilo, da se je odpeljala madame Lupescu v spremstvu svoje sorodnice Silbermannove v francosko prestolnico, kjer se bo nastanila v nekem hotelu na Place de la Concorde. Zato so pred hotelom ves dan prežali številni reporterji, ki so se celo odpeljali z vlaki proti meji, da bi izsledili madame Lupescu. Baje se jim to ni posrečilo. Zdaj se v Parizu raznašajo glasovi, da je ga. Lupescu odpotovala v Italijo. »Jour« poroča, da se bo ustavila v Grimaldiju blizu Mentona, kjer ima svojo vilo in farmo za živali pomlajevalec prof. Voronov. Ga. Lupescu je namreč z mlado ženo prof. Voronovljeva v bližnjem sorodstvu.

Tudi posledica vojne

Ker so zveze med Sanghajem in Hongkongom zaradi japonsko-kitajske vojne pretrgane in ne funkcionirajo niti kabelske naprave, se je brzojavni promet med tema dvema mestoma silno podražil. Pristopljne za pogovor med obema mestoma znašajo danes 530 krat toliko, kolikor pred pol leta.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

KARIKATURA

Kalinin, enoglasno izvoljeni predsednik sovjetske Rusije

Teško delo

pri pranju Vam je sedaj zelo olajšano. — Namesto Vas pere snežnobelo

PERION

ki Vam prihrani trud in čas. — Uporabljajte ga!

A NEKDOTA

O Lloyd Georgeju je znano, da skoro pojava nima o zemljepisu evropske celine. Med pogajanji v Versaillesu je nekoč sila nejevoljen prišel s seje in se pritoževal: »Ti Madžari so strahovito sekantni narod. Bunt je treba razdeliti med Rumunijo in Jugoslavijo, oni pa trdovratno zagotavljajo, da je njihov. Kaj hočemo s temi ljudmi, ki se ne morejo sporazumeti niti o imenu svojega glavnega mesta. Enkrat pišejo Budapest, drugič pa Bukarest!«

VSAT DAN ENA

»In jaz sem bila tako prepičana, da boš ti edini, ki me boš razumel!« (Tidens Tegne)

Mladi egiptski kralj Faruk

ruku ljubezen do milega obraza in srca sodnikove hčere. Oznamilo, da se je mladi kralj zaljubil po ukazu srca, je vzbudilo povsod v Egiptu mogočen odmev. Ob zaročki je nevesta spremenila svoje prvotno perzijsko ime Safinaz, kar pomeni po naše »čista roža«, v Farido, kar pomeni »Edina«. Za spremembo imena je bila odločilne važnosti tudi vera kraljevega očeta, pokojnega Fuada, da prinaša začetna črka F njegovemu rodu srečo. Zato je dal krstiti vse svoje otroke na imena, ki se začnajo s črko F. Sin se imenuje Faruk, hčere pa Fevkieh, Fevzieh, Faiza, Faika in Fatia. Mladi kralj Faruk je hotel s Farido počastiti tudi spomin na svojega očeta.

Faruk, ki bo šele v treh tednih 18 let star, je postal kralj Egipta pred dvajsetimi meseci in je pokazal v svojem dosedanjem vladanju izredno veliko energijo. Ko je hotel bivši ministrski predsednik Nahas paša okrniti pravice krone, je Faruk odpustil njegovo vlado ter imenoval nov kabinet.

Današnje poročne svečanosti bodo zelo peštre. Odigrali bodo med drugim prizor iz beduinskega življenja, fantazijo s ka-

